

ἀπὸ μηδενός τι βλάπτων·
 σὺ δὲ τίμιος βροτοῖσιν,
 θέρεος γλυκὺς προφήτης·
 φιλέουσι μὲν σε Μοῦσαι,
 φιλείει δὲ Φοῖβος αὐτὸς
 λιγυρὴν δ' ἔδωκεν οἴμην·
 τὸ δὲ γῆρας οὐ σε τείρει,
 σοφὴ, γηγενής, φίλυμνε,
 ἀπαθής, ἀναμιόσαρκε·
 σχεδὸν εἰ θεοῖς ὅμοιος.

Καὶ ἐν τοῖς Αἰσωπέοις δὲ μύθοις φέρονται πολλοὶ μῦθοι ἐνέχοντες τέττιγα μετ' ἄλλων ζώων, οἷς ἄπαντι ὁ τέττιξ διακρίνεται ὡς εὐφρατατον καὶ ἡσυρότατον ζῶον· ἀλλ' ὅμως δεινὴν αὐτοῦ ἐπιφέρει πληγὴν ὁ γνωστὸς ἐκεῖνος ὅλος καθ' ὃν ἤτησε χειμῶνος ὥρα τροφὴν ἀπὸ μύρμηκος, ὅφ' οὐ ἐξεδιώχθη μὲ τὴν φράσιν, ἀντὶ τοῦ θέρος ἤδεις τώρα χόρευε. Τὸν μῦθον οὗτον ἔλαβε καὶ ὁ Γάλλος Lafontaine καὶ οἱ ἀπὸ αὐτοῦ ἡμῖν μυθογράφοι παριστῶντες διὰ τούτου τὸν τέττιγα ὡς σύμβολον τῆς ὀκνηρίας, τῆς ἀρτίας, τῆς ἀπρονοήσεως. Τὸν δυστυχὴ! Ἄλλ' ὁ ὅλος οὗτος ἐπιστημονικῶς εἶναι λανθασμένος καὶ πρέπει ἅπαξ διὰ παντός ν' ἀποδῶσωμεν δικαιοσύνην εἰς τὸν φίλον τῶν γεωργῶν. Ὁ τέττιξ, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ χειμῶνος, τουτέστιν ὁ Νοέμβριος, δὲν ὑπάρχει· αὐτὸς ἤδη ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, ὥστε ὡς τεθνεὺς εἶχεν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ τροφὰς ἀπὸ τοῦ μύρμηκος· ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ τέττιξ ζῇ τὸν χειμῶνα οὐδέποτε θὰ προσφύγῃ εἰς τὸν μύρμηκα ἵνα ζητήσῃ τροφὰς, καθότι ὁ μὲν μύρμηξ ὡς σαρκοφάγος τρέφεται μὲ μυῖας καὶ σκόληκας, ὁ δὲ τέττιξ ροφᾷ τὸν χυμὸν τῶν δένδρων.

Παραίνοντες τὴν μακρὰν καταστάσαν αὐτὴν μονογραφίαν προστιθέμεθα ὅτι ὑπάρχουσι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ παροιμίαι ἐκ τοῦ τέττιγος εἰλημμένοι. Παραθέτομεν ἐνταῦθα δύο, αἵτινες κυρίως εἶναι στίχοι τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ Σιμωνίδου περιπεσόντες εἰς παροιμιώδη ἔννοιαν. Ὁ τοῦ Ἀρχιλόχου εἶναι οὗτος:

τέττιγα τοῦ πτεροῦ συνείληφας,

λεγόμενος ἐπὶ ὕβριστῶν οἵτινες γίνονται ἐπιθετικώτεροι πειραζόμενοι, καθὼς ὁ τέττιξ ἄδει σποδρότερον ὅταν συλληφθῇ ἀπὸ τῶν πτερῶν. Ὁ δὲ τοῦ Σιμωνίδου στίχος εἶναι οὗτος:

τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον,

καὶ ἐλέγετο κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπὶ τῶν μὴ θελόντων νὰ ἄσωσιν, εἶτα δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ὀμιλούντων ἐν γένει διὰ τὸ φοβεῖσθαι.¹

ΜΙΧΑΗΛ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

μεμβράνης κεκαλυμμένοι· ὑπάρχει δὲ ῥῆγμα δι' οὗ εἰσέρχεται ἀήρ εἰς τὰς κοιλότητας ταύτας. Αἱ μεμβράναι θέτονται εἰς κίνησιν δι' ἰδίων ἰσχυρῶν μυῶν.

Μόνον ὁ τέττιξ ὁ ἄρρην ἄδει, ὡς ἐκ τούτου δὲ ὁ Ἀνακρέων μακαρίζει τοὺς τέττιγας διότι αἱ σύζυγοί των εἶνε βωβαί.

*X.

ΒΟΥΡΚΟΛΑΚΕΣ ΕΝ ΝΑΞΩ.

Ἡ ἐβλογία, ὁρμήσασα ἐξ Αἰγύπτου τὸ 1823 ὡς καταιγίς, ἀπέκτεινεν ἀπανθρώπως ἐν Ναξῳ καὶ νέους καὶ γέροντας, καὶ ἐκ τῶν διαφυγόντων τοὺς ὄνυχας αὐτῆς πολλοὺς κατέλιπεν ἀναπήρους καὶ δυσειδεῖς, μηδὲ τὸ κάλλος σεβασθεῖσα. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τῶν ἀνθρώπων κρᾶμα εἰσὶν εὐτυχίων καὶ συμφορῶν, λυπηρῶν καὶ γελοίων, εἰς τὴν ἐπιδημίαν αὐτὴν ἐπηκολούθησεν ἀστείωτατον ἐπεισόδιον, τὸ ἐξῆς.

Μεταξὺ τῶν Ναξίων, μικρὸν γευσασμένων τότε παιδείας, ἐπεκράτουν οὐκ ὀλίγαι δεισιδαιμονίαι, καὶ πρώτη πασῶν ἡ τῶν βουρκολάκων· διὸ καὶ ἀδιάσειστος ἦτο παρὰ πᾶσιν ἡ δόξα ὅτι οἱ ἀποθνήσκοντες ἐβουρκολάκιαζαν, καὶ ὅτι ἐπιφαινόμενοι ὀλοσώματοι οὐχὶ καθ' ὕπνου, ἀλλὰ εἰς ἀγρυπνοῦντας συγγενεῖς καὶ φίλους, ἔλεγον καὶ ἔπραττον τὰ ἀρσέκοντα. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὺς εἶχεν ἀποστείλει ἡ νόσος εἰς τὰ βασιλεία τοῦ Πλούτωνος, διεδόθη καὶ ἐπιστεύθη ἡ εἰδήσις, ὅτι στασιάσαντες ἄθροοι ἐν τῷ Ἄδῃ οἱ νάξιοι νεκροὶ, ἐβιάσαντο τὸν Χάρωνα νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτοὺς εἰς τὰ ἄνω. Καὶ καθ' ἐσπέραν, μόλις δύοντος τοῦ ἡλίου, δρομαῖοι ἐπανήρχοντο πάντες εἰς τὰ ἴδια, καὶ συζυγοῦντες περίφοβοι διὰ διπλῶν καὶ τριπλῶν μοχλῶν θύρας τε καὶ παράθυρα, ἐμπεδοῦντες δὲ καὶ διὰ σωρείας στρωμάτων, προσκεφαλαίων καὶ ἄλλων σκευῶν, κατεκλίνοντο στένοντες καὶ τρέμοντες ὡς ὁ Κάιν. Οἱ βουρκόλακες ὅμως, λεπτυνθέντες ὑπὸ τοῦ θανάτου, εἰσέδυσον καὶ διὰ τῶν κεκλεισμένων θυρῶν εἰς τὰ ἄδυτα, καὶ ἐφόβιζον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκακοποιοῦν τοὺς ζῶντας. Ὅτε δὲ ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα καὶ ἠνοίγοντο αἱ οἰκίαι, ἐξερχόμενοι ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες διηγοῦντο τρεμούση τῇ φωνῇ τὰ παράτολμα ἔργα καὶ λόγια τῶν βουρκολάκων. Καὶ τοῦτον μὲν ἠπέλιπτε νὰ ξυλοκοπήσῃ ὑψηλὸς μὸς τις καὶ σκελετωδὴς ἐάν ἤρνεϊτο αὐτῷ τροφὴν καὶ πόσιν, αὐτῆς δὲ τὴν ξανθὴν καὶ μακρὰν κόμην ἠγωνίζετο ν' ἀνασπᾷσῃ φθονερὰ γείτων ἀγριαίνουσα ὡς μέγαιρα τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐκείνης τοὺς περιλεύκους καὶ κυδωνιώντας κόλπους ἐτόλμησε νὰ ψάσῃ ἱεροσύλως αὐθαδὲς ἀλλ' ὥραϊον μειράκιον. Μυλωθρὸς δὲ τις κατοικῶν πλησίον ἐμοῦ εἶχε δύο θυγατέρας, ὡραίαις ἢ οὐ δὲν ἐνθυμοῦμαι, αἱ τινες φρίττουσαι διηγοῦντο καθ' ἐκάστην πρωΐαν, πῶς βουρκόλακες δύο εἰσερχόμενοι μετὰ πατάγου καὶ ἀναποδογυρίζον-

Καταχρηστικῶς λέγεται τὸ ἄσμα τοῦ τέττιγος, διότι ὁ μηχανισμὸς τῆς φωνῆς του δὲν εἶνε ἐντὸς τοῦ λάρυγγος· ἐκατέρωθεν τῆς κοιλίας τοῦ τέττιγος ὑπάρχουσι κοιλότητες διὰ τυμπανοειδοῦς

τες τὰ ἔπιπλα, ἐκτύπουν ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ καὶ ἐγρύλλιζον καὶ παρεβίαζον τὰς θύρας, καὶ κουκουλωμένας οὐσας ὑπὸ τοῦ φόβου ἀπεκάλυπτον καὶ παρέσυρον καὶ ἐβασάνιζον ποικιλοτρόπως τὰς ταλαιπώρους δι' ὅλης τῆς νυκτός. Ὁ δὲ πατήρ, ὅστις ἐξησφαλισμένος ἐντὸς ἐτέρου κοιτῶνος ἠγρύπνει κρατῶν πυροβόλον, ἐπεκύρου τὰ λεγόμενα καὶ ὀδυρόμενος ἐσφραγίζετο διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ. Καί ποτε τοσοῦτον ἐφοβήθη, διότι κατὰ τῆς θύρας τοῦ δωματίου αὐτοῦ κατεφέροντο ἄλλεπάλληλοι καὶ τρομεροὶ κτύποι, ὥστε τολμήσας ἤνοιξε τὸ παράθυρον, καὶ προτείνας τὴν κεφαλὴν ἠρώνα ἂν ἠδύνατο νὰ σωθῇ. Ἰδὼν δὲ πλανώμενον περὶ τὸ μαγευεῖόν μου τὸν ἕτερον τῶν βουρκολάκων, ἐπυροβόλησεν ἐν ἀκαρεῖ καὶ κατεκύλισεν αὐτὸν φαρδὺν πλατὺν εἰς τὸ ἔδαφος. Ἐγὼ δ' ἐξεγερθεὶς τὴν πρωΐαν εἶδον, φεῦ! κειμένην ἄνουν τὴν ἀγαπητὴν μου γαλῆν, ἣν τινα περιφερομένην εἰρηνικῶς πρὸ τοῦ παραθύρου μου εἰς ἀναζήτησιν εἰσόδου,

«... ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος.»

Ἦσαν ὅμως καὶ οἱ μὴ πιστεύοντες εἰς βουρκολάκας, οἱ τινες ἀγαπῶντες νὰ φιλοσοφῶσι περὶ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας καὶ τὰ τεχνάσματα τῶν θνητῶν, ἔμαθον παρελθούσης τῆς ἐπιδημίας ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι ταραξίαι, ἐγκύψαντες μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς τὴν θεωρίαν τῆς θεογονικῆς ἐπιστήμης τῶν ἀρχαίων, πολλὰς δὲ ἀπορίας ἀπαντήσαντες, ἐνόμισαν μαθηματικώτερον νὰ λύσωσιν αὐτάς, ὡς πάλαι ποτὲ ὁ Ζεὺς, διὰ πειραμάτων διὸ καὶ μετεμόρφωσαν ἑαυτοὺς μὲν εἰς Δίαν, τὰ δὲ δύο ἀθῶα θυγάτρια τοῦ μυλωνοῦ εἰς Ἀητῶ καὶ Σεμέλην.

Ἐν τοσοῦτῳ τῶν βουρκολάκων καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ τόλμη ἤξανον. Βαθυπώγων τις Πρωτοσύγγελος, (σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ἐκκλησία τοῦ Αἰγαίου ἐπλούτει τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ Σακελλίωνων, Πριμηκυρίων, Συγγέλων, Καστρηνσίων, Ῥεφερενδαρίων, Πρωτεκδικίων, Πρωτονοταρίων καὶ ἄλλων ἀξιοματικῶν, πάντων ἀγίων), γνωστὸς διὰ τὸ φιλομειδὲς καὶ φιλευτράπελον αὐτοῦ, προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς εὐλογίας μετέστη εἰς οὐρανούς· ἀλλὰ, καταθὰς δικαίωματι βουρκολάκος εἰς τὸν κόσμον, κατῴρθησε δυνάμει τοῦ σεβασμίου αὐτοῦ πῶγωνος νὰ καθυποτάξῃ εἰς τὰ ἴδια νεύματα πάντας τοὺς λοιποὺς συναδέλφους, καὶ νὰ συγκροτήσῃ μυριάριθμον φάλαγγα, ἣ τις προστάτην ἔχουσα τὸν ἅγιον Πρωτοσύγγελον καὶ στρατολογοῦσα καθ' ἐκάστην νεοσυλλέκτους, περιεφέρετο τὴν νύκτα εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ἐκορυβαντία καὶ ἐκραιπάλα καὶ ἡλάλαζε καὶ ἐκορύφου τὸν τριγμὸν καὶ τὸν βρυγμὸν τῶν ὀδόντων.

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ βουρκολάκες τῆς Νάξου ἡμεῖς δὲ σήμερον, ἐνθυμούμενοι ὅτι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ὀνομαστῇ ἐπὶ σοφίᾳ Γαλλίᾳ, σεβασμιώτατός τις ἐπίσκοπος διεκρίνωσε διὰ

μακρᾶς ἐγκυκλίου πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ὅτι πολλάκις ἐπεφάνη εἰς νέαν χωρικὴν οὐχὶ καθ' ὕπνου ἀλλ' ἐγρηγοροῦσαν, παρθένας λευχείμων ὡς ὁ Ἰωσήφ, αὐλὸς μὲν ἀλλ' ὁρατὴ, καὶ ἐβεβαίωσε μεγάλη τῇ φωνῇ ὅτι ἦτο ἡ Ἀσπιλος Σὺλληφίς, δὲν ἀπορούμεν διὰ τὴν εὐπιστίαν τῶν πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν κατοίκων τῆς ἀσφου Νάξου.

ΧΩΡΙΑ ΤΑΞΕΙΔΕΥΟΝΤΑ

Ὅτε ἡ Ταυρικὴ χερσονήσος προσηρτήθη εἰς τὴν Ῥωσσίαν, εἰς δὲ τὰ μάλιστα συνετέλεσεν ὁ Ποτέμκιν, ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη ἡ Β', ἐνδοῦσα εἰς τὰς προτροπὰς τούτου, ἀπεφάτισε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς νέας αὐτῆς κτήσεις. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐπιτήδειος εὐνοούμενος σφόδρα ἐφοβεῖτο μὴ ἡ χαριστάτη αὐτοῦ δέσποινα, βλέπουσα κόρακας μόνον καὶ γύπας ἀνὰ τὰς ἀγανεῖς στέππας, σιγὰ μὲν πενιχρὰν ἰδέαν περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν χωρῶν ἐκεῖνων, ἐπενόησε νὰ αὐτοσχεδιάσῃ καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν, δι' ἧς ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἡ αὐτοκρατορικὴ συνοδία πλαστὰ χωρία, ὧν οἱ πλαστοὶ κάτοικοι, πλαστὰ φέροντες ἐορτάσιμα ἐνδύματα, ὑπεδέχοντο διὰ πλαστῶν ἐπευφημιῶν τὴν αὐτοκράτειραν, ἣν κατέθελγε τὸ τοιοῦτο θέαμα. Ὅταν ἐπῆρχετο ἡ νύξ τὰ χωρία μετεκομίζοντο ὀλίγον ἀπωτέρω, ἡ δὲ Αἰκατερίνη ἐθαύμαζε βλέπουσα πόσον πυκνῶς ἦτο κατοικημένη ἡ χώρα, καὶ πόσα λαμπρὰ εἶχε χωρία, ἅτινα ἐν μόνον εἶχον ἐλάττωμα, ὅτι πάντα ὁμοιάζον κἄπως πρὸς ἄλληλα. Ἐξεδήλωσε δὲ παρὰ χρῆμα τὴν μεγάλην αὐτῆς εὐπρέσκειαν διὰ δωρεᾶς ἐκτεταμένων γαιῶν ἐκ τῶν τόπων ἐκεῖνων πρὸς τὸν κατακτήσαντα αὐτοὺς Ποτέμκιν, καὶ πρὸς τούτοις ἠβουλήθη νὰ καταλίπῃ μνημεῖον διαρκὲς τῆς διαβάσεώς της, οἰκοδομοῦσα πρωτεύουσαν τῆς χώρας ἐκεῖνης. Ἀνῆγειρε λοιπὸν τὴν Αἰκατερινόσλαβην, μηδόλως ἀμφιδάλουσα ὅτι ἡ πόλις αὕτη, πρωτεύουσα οὕσα χώρας οὕτω πλούσιας καὶ εὐάνδρου, θὰ διημισησθεῖ ἐν τῷ μέλλοντι τὰ πρωτεῖα καὶ τῆς Μόσχας καὶ τῆς Πετροπόλεως.

[Lettres sur la Russie par Molinari].

K^a **

ΛΑΗΘΕΙΑΙ

ὦ! ἐνόηθες Ἑλληνας! τὰ πάθη σας ἀφῆτε! Μήπως καὶ θριαμβεύοντας προδότες σας νικήσουν. Ἰσως σὰς κλάσουν οἱ λαοί, ἐὰν καταστραφῇτε, Πλὴν βασιλεῖς χριστιανοὶ δὲν θὰ σὰς ἐκδικήσουσι!

Béranger.

Τὴν κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐπικρατοῦσαν παρὰ τοῖς ἡγεμόσι τῆς Ἑλλάδος ἀπλότητα παριστᾷ θαυμασίως ἡ ἐν τῇ ἀσπίδι τοῦ Ἀχιλλέως εἰκὼν βασιλέως τινός, ὅστις σκῆπτρον ἐν χερσὶν ἔχων διηύθυνε τὰ τῶν θερύστων ἔργα.

1. Ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις, ὑπὸ Ν. Δραγούμη.